

NYUGATI JELEN

Megjelenik Arad, Fehér, Hunyad,
Krassó-Szörény és Temes megyében

6,00 lej
Előfizetőknek kedvezményesen

Polgári napilap

XXXVI. évfolyam, 9465. szám • 8+8 oldal
Péntek - vasárnap, 2024. április 26 - 28.

A hölgyek jól szórakoztak, együtt terveztek 4.

Számítok azokra, akik bíznak a megmaradásunkban 4.

Felújítások a nyári színházban és a diáktáborban 5.

Európát választjuk, de az Uniónak változnia kell!

Június kilencedikén az önkormányzati képviselők, polgármesterek és a megyei önkormányzatok elnökeivel egy időben az Európai Parlament képviselőit fogjuk megválasztani. Románia immár 17 éve tagja az Európai Uniónak. Jó alkalom ez végiggondolni helyünket a változó Európában és meghatározni álláspontunkat az átalakulás nagy kérdéseivel kapcsolatban.

Messziről kezdve: mi, magyarok, önképünk szerint európaiak vagyunk. Európaiságunk egyértelmű földrajzi és kulturális értelemben is: a görög filozófia, a római jog, a zsidó-keresztény kultúra örökösének tartjuk magunkat.

A vasfüggöny mögött a kommunista diktatúrában felnőtt nemzedékek számára Európa fogalma értékeink és egy jobb jövőbe vetett hitünk metaforája is volt. A diktatúra bukása után született nemzedékek számára már kész tény az EU-hoz való tartozásunk, számukra a kommunizmus már nem jelent semmilyen viszonyítási alapot.

Társadalomfejlődésünk szempontjából a térség nemcsak a közel félszázadnyi kommunizmus ideje alatt, de az azt megelőző évszázadban is Európa nyugati részéhez képest lényeges gazdasági, modernizációs lemaradást halmozott fel. Régióink Nyugat-és Kelet-Európa közé beékelődő entitás, amely jellegében inkább nyugathoz kapcsolódik, azonban a társadalom szövete, fejlettsége, tartalma történelmi okok következtében nagymértékben különbözik attól. Ez még inkább érvényes Romániára, illetve a Romániába integrálódó Erdélyre.

A kilencvenes évek demokratikus átmenete itt is felemásra sikerült. Kiepültek a demokrácia intézményei és kialakultak a piacgazdaság szabályai, de egyik sem úgy működött, ahogy elvárták tőle. Különösebb okunk nincs is a csodálkozásra, hisz sem egyiknek, sem másiknak nincs és nem volt olyan erős, évszázadnyi léptékkel mérhető hagyománya, amely kiindulási pont és használható üzemanyag lehetett volna. A hiányzó intézményi kultúrát és a lakosság intézmények iránti alacsony bizalmát a formálisan létrejövő demokratikus intézmények nem voltak képesek sem helyettesíteni, sem felszámolni.

A piacgazdaság kiépítésének igen magas árát a társadalom fizette meg. Emlékezzünk a kilencvenes évek munkanélküliségére, a hiperinflációra, a társadalom szétfejlődésére: egyik része sikeresen integrálódott az új rend játékszabályai közé, haszonélvezője lett az új világnak, a társadalom másik része pedig nem tudott eltávolodni egy '89 előtti mentalitástól, amely tartósan deprimált helyzetet eredményezett.

Elmondhatjuk, hogy a fejlődési út, amelyet Románia a rendszerváltozást követő másfél évtizedben bejárt, a társadalom jelentős hányada számára csalódást is okozott. Ennek magyarázata nem csupán a megalapozatlan elvárásokban keresendő: a politikai elit egy része mélyen alulteljesített.

A rendszerváltozás utáni nagy, konszenzuális programként értelmezhető ígéret az euroatlanti integráció volt: a NATO-ba való belépés és az Európai Unióba való integráció. Az euroatlanti integráció a társadalom döntő többsége számára nem absztrakt értékek halmazát jelentette, hanem az azonnali és tömeges jólét ígéretét – abbéli hitet, hogy a demokratizálódás folyamata és az Európai Unióba történő belépés automatikusan az életminőség nagyarányú javulását fogja eredményezni.

Be kell látnunk, hogy ennek az ígéretnek a gerjesztésében hatalmas a politikai elit és a közvéleményformáló értelmiségiek egyéni és intézményes felelőssége, még akkor is, ha részben tudatlanságból fakadt. Két dolgot nem tudtunk: egyrészt azt, hogy

az Unió vezetése úgy fog kezelni bennünket, újonnan csatlakozókat, ahogy a távoli szegény rokonokkal bánnak rosszabb helyeken. Másrészt azt, hogy egy társadalom működésének, reflexeinek változása sokkal lassabban megy végbe, mint az uniós jogrend átvétele vagy az Unió intézményeibe való betagozódás.

Románia belépésével az Európai Unióba az európai integráció újabb, gyorsított szakaszába ért. Folytatódott a nyugati minták átültetése, ugyanakkor ehhez igen jelentős, eddig nem tapasztalt források is társultak. Míg 1994-ben az ország GDP-je alig haladja meg az éves harmincezer (30 376) milliárd dollárt, ami egy főre mindössze 1323 ezer dollárt jelent, a csatlakozás pillanatában, 2007-ben ez a szám 174.831 milliárd dollár és az egy főre eső jövedelem 8360 dollár. 2023-ra, 16 év alatt Románia megduplázta a GDP-jét. Ez tavaly 350 414 milliárd dollár, míg az egy főre eső éves jövedelem 18 410 dollár volt. Mindezek ellenére a lakosság jelentős része úgy érzi, hogy az életszínvonal javulása elmaradt. Ez részben magyarázható a 2008-ban kezdődő gazdasági válság hatásaival, az ahhoz kapcsolódó megszorító intézkedésekkel, illetve a világválság, majd az orosz-ukrán háború okozta energiaválsággal és az azóta is tartó jelentős inflációval. Ennek eredménye az egyre növekvő csalódás, az Európai Unióval kapcsolatos bizalmatlanság felerősödése. Az április elején közzétett Ipsos-felmérés szerint az Unió tagállamainak 63 százaléka elégedetlen a Bizottság munkájával, a dolgok a többség szerint rossz irányba mennek.

Közben az Európai Unió maga is átalakul.

KELEMEN HUNOR, az RMDSZ elnöke
FOLYTATÁSA A 2. OLDALON

Bernd Storck:
Niczuly nélkül
már az első félédben
eldőlt volna

MOL Magyar Kupa –
A Ferencváros lesz
a Paks ellenfele
a döntőben

Majdnem 40 méterrel
túlugrotta
a világsúcsot

8. / Sport

€	4,9763	↗
\$	4,6386	↘
Forint	1,2671	↗

120 Ft.: 0,60 euró. Havi 1800 Ft.;

9 euró + postaköltség

519484291702417 23 117

Rendkívüli kormányülés Temesváron

Jóváhagyták az óbébai román-magyar határátkelő megnyitását

Temesvár – Rendkívüli, kihelyezett kormányülést tartottak csütörtökön délután a Temes megyei Prefektúra videó-konferenciatermében Marcell Ciolacu kormányfő és tíz miniszter fizikai részvételével (a többi miniszter online vett részt). A kormányülés napirendjén szerepelt többek között az Óbéba-Kübekháza román-magyar határátkelő megnyitása, amit jóvá is hagytak. A kormányhatározat értelmében a – korábban több ízben ideiglenesen megnyitott – határátkelőt gyalogosan, személygépkocsival, vagy 3,5 tonnánál nem nagyobb áruszállító járművekkel vehetik majd igénybe az utasok, 8–20 óra között.

A határátkelő megnyitására a határellenőrzéshez szükséges infrastruktúra előkészítése és közművesítése után kerül sor. Erről diplomáciai csatornákon fognak egyeztetni a magyar féllel – magyarázta az ülés után a kormányzóvivő. A kormányhatározat lehetővé teszi, hogy később – szintén a magyar féllel folytatandó egyeztetés nyomán – bővítsék a nyitvatartási időt, és a teherforgalom súlykorlátját 7,5 tonnára emeljék.

A kormányülésen jóváhagyásra bocsátott határozatok között volt továbbá a májusi nyugdíjak ortodox húsvét előtti kifizetése, a lebontásra ítélt Dan Păltinișanu stadion helyén létesülő 30 000 férőhelyes aré-

na megépítése műszaki-gazdasági mutatóinak jóváhagyása, valamint az Arad keleti elkerülő útvonalával kapcsolatos kisajátítási eljárásról szóló határozat.

A temesvári kormányülést, amely valójában a jelenlegi kormánypartok erődemonstrációja helyi jelöltjeik támogatására, Alfred Simonis PSD-s frakcióelnök és Alin Nica Temes megyei tanácselnök között lefolytatott „boxmeccs” előzte meg a helyszín biztosításával kapcsolatban. A rendkívüli kormányülést végül a Prefektúra mindössze 28 férőhelyes videó-konferenciatermében tartották meg.

PATAKI Z.

Jövő héten folyósítják a nyugdíjakat

Elfogadta a kormány csütörtöki ülésén azt a határozattervezetet, amely lehetővé teszi a májusi nyugdíjak korábbi folyósítását.

Marcell Ciolacu a Temesváron tartott kormányülés elején elmondta, így a nyugdíjasok még az ortodox húsvét előtt megkapják a juttatást.

„Tudom, hogy ez sok munkával fog járni a minisztériumokban, a nyugdíjpenztáraknál, a postahivatalokban, a bankokban, de szerintem minden érintett, akinek van szülője, nagymamája, nagybátyja tisztában van vele, mennyire fontos ez a gesztus, különösen a kereszténység legnagyobb ünnepe előtt” – fogalmazott. (Agerpres)

(Szerk. megj.: A nyugdíjakat tehát hamarabb folyósítják, ha tetszik „rohamtempóban”, hogy május 2-ig, csütörtökig mindenki megkapja. Ez gyakorlatilag jó esetben 3 nap, mivel közbeesik május 1-je, amely munkaszüneti nap. Május 3-a pedig ortodox nagypéntek, amely szintén munkaszüneti nap. A nyugdíjakat kiviszik – illetve ígérik, hogy átutalják azoknak, akik bankon keresztül, 12-e körül szokták azt megkapni –, de másra – újságok, folyóiratok stb. – nem lesz kapacitásuk a postásoknak, legalábbis ezt jelezte a Román Posta.)